

Această lucrare este publicată cu aprobarea și cheltuiala DIRECȚIUNEI
GENERALE A ÎNCĂLĂȘILOR (No. 6780/911)

OO

Moralizarea Deținuților

și

Pregătirea lor pentru o viață cinstită

DE

I. CONSTANTINESCU-MION

BUCUREȘTI

Tipografia Rosenthal & Gold, Calea Moșilor No. 90
1911

Moralizarea Deținuților

și

Pregătirea lor pentru o viață cinstită

DE

I. CONSTANTINESCU-MION

BUCUREȘTI

Tipografia Rosenthal & Gold, Calea Moșilor No. 90
1911

Cet ouvrage est publié avec l'approbation et
aux frais de la Direction générale des prisons (N° 6780/111)

Moralisation des détenus

et

leur préparation pour une vie honnête

par

J. Constantinou Miou

Sous Chef de bureau à la Direction générale des prisons

Bucaresti

(Roumanie)

Moralizarea Deținuților

În prima parte a studiului «*Penitenciarele Noastre*» m'am ocupat de această chestiune în mod general, arătând în prim rând că neaplicarea legii penitenciare este foarte periculoasă și că se impune o cât mai urgentă aplicare a dispozițiilor care au rămas numai literă de lege;—am arătat rezultatul trist pe care'l dă viața în comun a deținuților, pericolul neocupării lor, lipsa unui personal anume selecționat pentru conducerea stabilimentelor penitenciari, m'am ocupat de casele de educațiune corecțională pentru minori, arătând cum sunt organizate aceste institute în alte țări, am vorbit despre închisorile de femei, am schițat superioritatea sistemului progresiv, precum și alte câte-va chestiuni administrative.

Apoi m'am ocupat prin presă*) de *aresturile preventive* arătând importanța lor din punct de vedere criminologic și cu toate acestea starea în care se găsesc, punând concluziuni pentru tre-

*) Ziarul „Universul“ Mai 1911.

cerea lor la Direcțiunea generală, — deci pentru concentrarea administrativă a tuturor închisorilor centrale și preventive, — am vorbit de asemenea despre *reducerea închisorilor centrale*, arătând că ar fi mai ușor, în orice direcțiune, a se da sprijin, ajutor și interes diferitelor chestiuni, recunoscute de administrație ca insuficient dezvoltate, și ca atare ca neputându-și îndeplini scopul pentru care au fost introduse.

*

Prin aceste câte-va pagini, mă voi ocupa de partea cea mai importantă a acestei chestiuni, de rezultatul pe care trebuie să'l aibă, măsurile ce arăt,—anume de *moralizarea deținuților și pregătirea lor pentru o viață cinstită*, țelul pe care îl are astăzi știința penitenciară.

Voi trata această chestiune, ocupându-mă de *serviciul moral*, arătând cum ar trebui organizat spre a da rezultate mai bune, precum și rolul pe care'l au *Societățile Administrative și de Patronaj* în reformarea morală a deținuților și a liberaților.

A. Serviciul moral

Inchisorile noastre ne având celulele necesare va trebui să căutăm mijloacele cele mai practice, cele mai simple și mai ușoare, spre a se putea face ceva, cu privire la corecțiunea deținuților.

În prim rând, administrația oricărei închisori ar trebui să și cunoască populațiunea criminală, din punct de vedere psihic, și numai dupe ce o va cunoaște, dupe ce va ști omul, concep-

ția delictului sau a crimei și cauzele ei, va putea lua măsuri mai în consecință, se va putea prescri rețetele morale, cunoscându-se cauzele boalei, și poate că aceste rețete ar avea mai mult efect de cât cele ce se prescriu astăzi.

Nu voi vorbi de cauzele criminalității la noi, căci știut este că nu firea românului e vinovată când comite vr'un delict oarecare, ci că-l comite ori din ignoranță, ori din dezordine familiară, etc.,—nu voi trece însă peste tipurile psihice care se găsesc în populațiunea oricărui stat, voi stăruia asupra tipurilor psihice criminale pe care le voi împărți în 3 categorii, făcând astfel să se vadă întreaga populațiune criminală a oricărei închisori.

Psihologia criminală ne arată trei tipuri psihice: 1) *delicuenți ereditari*; 2) *predispuși* și 3) *produși ai mediului, accidentali*, ori *victimele alcoolismului*.

Voi lua câte un tip, din închisorile noastre, din cele trei arătate și voi descrie, atât faptul comis cât și purtarea lor în închisoare.

I. *Criminalul ereditar*, născut, -- mi-a atras atențiunea prin fața-i încruntată, ochii injectați, privirea-i sălbatică și amenințătoare. Are 37 de ani; tatăl și un frate al lui au fost condamnați tot pentru crime. A comis mai multe omoruri; a omorât chiar în temniță pe un alt criminal pe când se aflau împreună la muncă. Este condamnat de două ori la munca silnică pe viață și odată la 15 ani de muncă silnică.

Pornirea lui este numai spre crimă și spune el însuși că nu și poate stăpâni furia.

Intrebat dacă, dându-i-se drumul s'ar îndrepta, răspunde încruntat :

— Nu știu.

Și ca o fiară nu miroase decât sânge și nu vede înaintea lui decât crime.

E tipul criminalului ereditar, născut pentru pușcărie, al cărui tată a murit tot în temniță, și pentru care nici un mijloc de îndreptare aproape nu e cu putință.

II. *Criminalul predispus* cu trăsăturile feței nu tocmai regulate, nasul ascuțit, ochii mici și stinși, fruntea îngustă, privirea rătăcită. E de 32 de ani și știe carte. Părinții au fost oameni cum se cade. El însuși până la o vârstă oarecare era copil așezat, muncitor.

Apoi devenii deodată leneș, brusc și amenințător, nu și mai văzu de lucru, începu să umble fără nici un rost și căpătâi, stare de vagabontaj în care a căzut și care a durat câțiva ani, până când întovărășindu-se cu haimanale de mahala, au început cu bătăi, au continuat cu furturi și au terminat cu crime.

Intrebat: — de ce în loc să ți câștigi existența prin muncă te-ai apucat de tâlhării?..

— Rău am făcut,—și rostește aceste cuvinte cu un aer de desnădejde, nu însă de remușcare.

E tipul criminalului predispus, în care pornirile rele puteau ușor prinde.

III. *Tipul criminalului de accident, produs al mediului ori victima alcoolismului.*

Născut din părinți muncitori; de 32 ani și știe puțină carte. Vorbește în silă și răspunde la întrebările ce i se fac cu oarecare șfială. E

osândit pentru tâlhărie cu omor, în complicitate cu alții.

— Pentru ce ai tâlhărit și omorât?..

— Am fost la un chef cu alți prieteni și dupe ce am băut, în zăpăceala și fierberea în care ne aflam...

— Dar, nu erați hotărâți să tâlhăriți din'aainte de chef?

— Da, însă dacă nu ne puneam pe băutură poate că nu mergeam...

— Ai vre-o remușcare de faptul că ai răpus viața unui om?

— Da, domnule, cum să n'am, când l'am omorât, așa din senin, numai pentru că văzându-mă, a căutat să fugă să dea alarmă...

În închisoare se poartă bine, e supus și ascultător, arată remușcare și dă semne de îndreptare.

E tipul criminalului de accident, victimă mai mult a mediului și a băuturii *).

Acestea sunt tipurile cari populează orice închisoare și deci și închisorile noastre.

Am despicat aceste chestiuni spre a arăta cum trebuiesc izolați pe categorii diverșii deținuți.

E drept, că idealul pentru închisori ar fi celula.

Cum însă, din motive bugetare, nu se poate introduce momentan celula, trebuie găsit un *modus*, care să poată da rezultate bune și care să ajute mijloacele educative-moralizatoare ce s'ar lua pentru îndreptarea condamnaților.

*) Gr. Dianu „Istoria Inchisorilor din România“.

Cred, că ar fi bine a se lua norma următoare în deținerea condamnaților :

Cei cari prin antecedentele și purtarea lor vor putea fi recunoscuți ca incorijabili, și față de cari orice mijloc de îndreptare ar fi cu neputință, să fie cu totul izolați de restul populațiunei — *izolare filadelfiană* de se poate — și serviciul moral, față de aceștia să se facă numai prin preot, care poate că ar mai putea influența în bine aceste suflete bolnave.

Cât privește pe cei-l'alți condamnați și anume pe cei recunoscuți psihologicește, ca predispuși, să fie deasemeni de se poate izolați, de nu împreună, însă sub regimul tăcerii — în orice caz, în necontact cu cei-l'alți delicuenți (ereditari, de accident, etc.) și să se dea o deosebită atențiune serviciului moral, în tot timpul deținerii lor, — și sigur că cel puțin 50 la sută se vor vindeca de pornirile ce au avut și cu care au intrat în închisoare.

De asemenea, pentru delicuenții din accident, viciu, ignoranță, produși ai mediului, să se aibă în vedere pericolul contagiunei cu ceilalți, să fie cu totul izolați (în săli separate de restul populațiunei), și mai ales față de ei să se ia cele mai active măsuri de îndreptare, măsuri, cari sigur n'ar aduce decât bine și o vădită îndreptare a acestora.

Demonstrez că starea în comun a deținuților, condamnați la aceleași pedepse nu e satisfăcătoare, nu mai poate continua și că e în defavorul societăței.

Și iată de ce : trei condamnați pentru crimă, la 15 ani muncă silnică, de ex ; însă trei tipuri

psihice diferite : unul criminal — să-l numim din naștere, altul predispus, și cel-l'alt din accident. Și spre a fi mai practici, într'o închisoare de muncă silnică putem găsi câte o sută, ori două din fiecare categorie. Și astfel fiind, se naște întrebarea : e drept, că toți acești deținuți sunt condamnați la aceeași pedeapsă, dar e bine să lucreze împreună, să stea la un loc, să ducă viața în comun ? N'ar fi oare mai bine să se împartă în trei categorii, executând aceeași pedeapsă ? Și zic toate acestea având în vedere imposibilitatea de fapt a construirii celulelor pentru moment.

Fără îndoială că neținându-se seamă de starea psihică a insului condamnat, însemnează ca orice măsură moralizatoare s'ar lua, ar fi ca și nevenită, căci ar fi ușor combătută, ironizată și înlăturată de acei incorijibili criminali ereditari, — cari, în viața în comun cu cei-l'alți, ce execută aceeași pedeapsă, însă n'au aceeași natură, — prin pornirile lor, dacă nu-i convertește la rău, sigur că nu-i lasă să se îndrepteze.

Susțin necesitatea împărțirii pe categorii a deținuților, bazat pe faptul, că cu toate că la închisorii am avut câțiva directori generali, foarte buni, foarte capabili și mai ales foarte dornici de a moraliza pe condamnați, însă care n'au putut face aproape nimic, cu toate dispozițiunile ce au luat în dese și repetite rânduri, — tocmai din cauza pe care o arăt.

Ast-fel D-l Gr. Dianu ne arată printr'o ordonanță cum în mai toate închisorile, condamnații în loc să fie domoliți de asprimea deținerii, ori pocăiți de mijloacele morale ce s'au luat

spre îndreptarea lor, au format diferite partide, care nu aşteaptă decât momentul propice spre a izbucni fie în rebeliune, fie în revoltă, încercări de evadări, etc.

Şi adaug, că această stare se găseşte, mai mult sau mai puţin întinsă şi în acele închisori, care sunt conduse de oameni formaţi carierei lor,—şi cu atât mai întinsă în acelea, în cari se practică favoruri nepermise pentru unii din condamnaţi, din care se naşte vrajbă*) şi ură contra Administraţiei.

De aceia, e şi bine, e şi practic, nu implică nici cheltueli, că condamnaţii să fie ţinuţi spre a-şi executa pedeapsa în mod izolat, dacă nu complet, cel puţin în parte, ţinându-se seamă de psihicul lor, şi atunci sigur că măsurile moralizatoare ar fi mai efective.

*

Care ar fi mijloacele morale cele mai practice şi ar da cele mai bune rezultate?

— Cred că *Educaţiunea* şi *Disciplina* trebuie să fie premergătoare tuturilor celor-l'alte.

Până astăzi nici n'a putut fi vorba de *educaţiunea* deţinuţilor, în adevăratul sens al cuvântului, pentru că condamnaţii în mare parte perversi şi neprimitori nici unui sfat, erau alături de cei ce s'ar fi putut influenţa, şi faţă de cari sfaturile bune ar fi putut avea efect.

Aşa că izolându-se condamnaţii în clase deosebite, mijloacele educative ce se iau astăzi, — predate cu mai multă sistemă, — ar fi suficiente,

*) Mişu Rachtivan. ord, 4143/99.

pentru o cât mai întinsă educaţiune a deţinuţilor.

În ceiace priveşte *Disciplina*, voi spune: cea mai mică nedreptate dă cele mai triste rezultate, — pentru a face să se vadă că cea mai satisfăcătoare disciplină este aceea justă; că severitatea prea mare dă rezultate rele şi că cu o blândeţe dreaptă se poate deschide încrederea condamnatului şi poate fi făcut să primească cu bunăvoinţă sfaturile de îndreptare şi mijloacele educative ce i se dă.

Dar, în materie de disciplină, unul din rolurile cele mai principale îl au gardienii. Amintesc cele spuse, când m'am ocupat de ei. în prima parte a acestui studiu, adăogând că de absolută urgenţă, corpul gardienilor trebuie reformat, această misiune trebuie încredinţată unor oameni conştienţi de rolul ce au în educaţiunea morală a condamnaţilor, însă cu salariile de azi, cu cei 48 lei pe lună, nu se poate recruta factori, cari au unul din cele mai importante roluri în administraţia penitenciară.

Presupunând izolarea condamnaţilor, cel puţin pe tipuri psihice, formarea unor gardieni conştienţi de rolul pe care îl au în corecţiunea deţinuţilor, să vedem ce rezultate ar da dispoziţiunile legii relative la serviciul moral.

Preotul — doctorul sufletesc al condamnaţilor — ar putea mai uşor, — având bună-voinţă, — pătrunde sufletul şi înmuia inima deţinuţilor, prin cuvintele Evangheliei şi sfaturile autoritare, blânde şi încurajatoare ce le-ar da celor ajunşi în închisoare şi la care se mai poate prevedea îndreptarea.

Pentru aceasta însă rolul de confesor al închisorilor trebuie dat cu foarte multă băgare de seamă, preotului cel mai cult din împrejurimea localului deținerii, spre a nu se mai face vinovat involuntar de nepricepere și a nu se mai mărgini numai la serviciul divin și spovedania arestaților în cele patru posturi*), ci trebuie ca sentimentul religios să fie cultivat cu stăruință, căci impresiunile pe care le produce asupra condamnaților sunt din cele mai puternice.

Câtă emoție și putere convingătoare nu produc cuvintele morale și ale adevărului asupra spiritului deținuților când ele sunt rostite, în numele lui Dumnezeu, de vocea elocintă și autorizată a preotului, și câtă consolare și mângâiere nu varsă în sufletele lor părăsite, speranța dulce a iertării păcatelor și răsplata căinței și îndreptărei celor buni!**)

Preotul are cel mai puternic mijloc de îndreptare al sufletelor pierdute în întunerecul neștiinței și al răului, el, prin vizite zilnice, prin sfaturile și poveștile pe care le poate da, mai ales la cei ce se întrevede o schimbare sufletească, îi poate îndrepta spre calea binelui și a adevărului.

«*Milostivirea lui Dumnezeu*» propovăduită de preot, e cel mai puternic mijloc de moralizare, și când câte unul, a căutat să lucreze cu stăruință și interes, rezultatul a fost din cele mai bune, căci s'au găsit condamnați și încă din cei temuți, cari au făcut daruri bisericilor cu ceia ce și-au agonisit într'o muncă salinară de 10—20 ani **)...

*) Arghiropol (ordonanța 4642/84).

**) C. Rădulescu.

Amendarea fiind astăzi unul din scopurile pedepsei, trebuie utilizate toate mijloacele care ar contribui la aceasta, mai ales față de aceia din deținuți, cari au săvârșit infracțiunile din accident, care nu sunt decât produsul mediului în care au trăit, a ignoranței, ori victimele alcoolismului.

Față de aceștia trebuie luate cele mai întinse mijloace moralizatoare și educațiunea religioasă trebuie să meargă paralel cu scoaterea lor din *ignoranță*, care este una din cauzele principale cari împing sufletele pe panta criminalității.

Ignoranța trebuie combătută prin *școală* și *lectură*.

Dar școala închisorilor (care trebuie să fie obligatorie până la o vârstă) nu și-ar îndeplini complet rolul dacă s'ar mărgini numai la predarea cetirei, scrierei, aritmeticei, etc., căci în cazul acesta n'ar fi tocmai complet.

Am găsit un caz foarte plastic care să pună în evidență aceasta și anume: Un minor care și executa pedeapsa la Mislea, învățând scri, primul lui act la liberare a fost să trimeată arendașului la care slujise, o scrisoare anonimă prin care-i spunea următoarele: «*trimețe pe cel mai de încredere om ce ai cu 300 lei, pe care să-i pună în gropița pe care o va găsi în partea stângă a kilometrului 37, să acopere gropița și vei vedea mult bine pentru aceasta, însă, dacă nu vei voi, sau vei întârzia, să știi că ai să arzi ca șoarecii, cu tot avutul tău*».

Așa că școala din închisori trebuie pe lângă a învăța pe deținuți scri și ceti, să le infiltreze

datoriile sociale, să le desrădăcineze viciul din suflet, să dea primele lumini minților lor întunecate și să fertilizeze pornirile bune ce ar descoperi la condamnați în diferite ocaziuni;

Apoi învățătorul își va completa misiunea prin convorbiri cu fiecare deținut aparte, pe care ar trebui să le facă cât mai des și care să fie o continuare sistematică de educație; să știe dela preot pe ce temă s'a pus, iar el s'o continue practic și social, fără ca condamnatul să și poată da seama de aceasta.

Astfel, așa zisele *vizite celulare* pe care cea mai mare parte din condamnați le primesc cu o deosebită bunăvoință, ar fi un adevărat curs de educație, predat pe nesimțite, fără ton autoritar, ci din contra, un sfat blând, și dela preot și dela profesor,—în care deținuții au încredere mai multă decât în funcționarii cari îi supun la disciplină.

Preotul și învățătorul, având subiecte potrivite și în situațiunea condamnaților, ar ajunge să producă cele mai puternice efecte, le-ar mișca sufletul și le-ar provoca căință;

Iar când remușcarea pătrunde inima unui deținut, apoi nu mai e greu de a'l îndrepta cu totul.

Bunele sentimente adormite o clipă de beția viciului sau a pasiunii, se pot trezi cu ușurință, dacă le descoperim și le zguduim cutele în care se ascund).*

Conferențele educative față de aceștia în care se descoperă un început de îndreptare, dă re-

*) C. Rădulescu „Raport general asupra Inchisorilor 1908“.

zultate minunate, când conferențiarul înțelege să le vorbească de nenorocirea lor, de viața lor mizerabilă, de jalea și durerea ce au cauzat prin greșala lor, de bucuria pe care au s'o aibă, cei ce vor arăta prin fapta lor, îndreptare,—când, reducându-li-se pedeapsa, vor ajunge în mijlocul familiei lor, când vor fi aproape de copiii lor, când se vor bucura de mult dorita libertate.

Aceste conferențe vor fi ascultate cu evlavie de deținuți, care vor reține mult din ele, și va fi destul aceasta pentru a găsi în sufletul lor ecoul remușcării și a dorinței de îndreptare.

Se impune deci, tot ce am arătat referitor la educațiunea condamnaților, așa că, n'ar mai rămâne de tratat, decât *lucrul penal*, care și el trebuie să fie unul din mijloacele întrebuintate pentru moralizarea arestaților.

Mă refer în totul asupra acestei chestiuni la cap. *Munca penală*, din prima parte a acestui studiu.

*

Imi rămâne, dupe aceste zise, să tratez, tot în vederea moralizării condamnaților, chestiunea *Societăților Administrative (de supraveghere)* și a *Societăților de Patronaj*.

B. Societățile administrative (de supraveghere)

Art. 5 din legea penitenciară, spune: «Pe lângă fiecare închisoare se vor înființa comisiuni de priveghere, ... etc.»

Și cu toate acestea, din 1874 și până astăzi, nu s'a înființat nici o astfel de comisiune, care ar

fi putut avea cele mai însemnate roluri în reformarea morală a deținuților.

În Franța, Anglia, Italia, Belgia, aproape fiecare închisoare își are comisiunea ei administrativă, care veghează la stricta aplicare a regulamentului și instrucțiunilor date, care vine în contact cu deținuții, le primește plângerile—pe care le supune administrației,—îi vizitează zilnic, le dă sfatul și cuvântul lor blând, precum și toate îngrijirile în moralizarea lor.

La noi, binefăcătorul concurs al acestor societăți lipsește, și din această cauză, și unul din cele mai eficace mijloace de control, iar perversitatea continuă a domina sufletele deținuților, cari, orice sfat ar primi dela administrație nu-l privesc decât ca ordin, la care trebuie să se supună vrând-nevrând.

Se impune deci înființarea unor astfel de societăți și deci intrarea în prevederile legii, dacă nu din spiritul ei, cel puțin din următoarele două puncte de vedere :

a) Funcționarul nostru — din orice administrație — e mai puțin conștiincios ca cel străin, nu însă mai puțin inteligent și bun când vrea, și mai ales foarte bun când este ambiționat — e firea românului asta, — așa că funcționarul unui penitenciar, văzând că alături cu el ar avea o comisiune, compusă din membrii distinși, care să-l ajute, să-l secondeze și totdeodată să-l supravegheze, cred că ar fi și un imbold și totdeodată o grijă pentru el, de ași îndeplini obligațiunile ce are, așa cum le prevede legea și instrucțiunile ce i se dă ; și,

b) Sfaturile pe care deținuții le-ar avea dela

un altul, din afară de administrație, ar fi mai bine primite, dacă nu dela început, dar cu timpul, iar inimile lor impietrite de rău și vițiu s'ar deschide înaintea bunătății și căldurei cu care ar vedea că se interesează de soarta lor persoanele străine, în care ei ar putea pune mari speranțe și în care ar căpăta încredere, văzând că nu sunt decât binevoiii lor.

Iar când s'ar căpăta încrederea condamnatului, n'ar mai fi de loc greu, pentru acei care ar ave-o, de a-l scutura de vițiu și a-i îmblânzi pornirile, căci sfaturile pe care i le-ar da, ar prinde, nu l'ar mai găsi pe deținut rece și nepăsător, ci, din contra, ar avea un răsunset, în adâncul conștiinței lui.

De aceea, suntem pentru înființarea unor astfel de societăți, și avem convingerea că ar da cele mai bune rezultate în reformarea morală a deținuților.

C. Societățile de Patronaj

Speranța de a face din criminali oameni virtuoși,—c o iluzie....

Aceasta era părerea care predomina timpurile trecute, și care poate mai găsește și astăzi câți-va partizani.

Știința penitenciară combate cu succes această părere când mijloacele pe care le prevede se aplică cu scrupulositate.

Ast-fel, în îndrumarea deținutului spre o viață cinstită această știință nu se mai mulțumește a arăta condamnatului, folosul unei astfel de vieți, ci impune anume, ajutarea lui în acest scop,

procurarea de mijloace pentru existență, —recunoscând, că toate celelalte fără acesta, sunt în adevăr slabe, și dacă odată au reușit a ridica moralul deținutului, apoi efectul lor se pierde în greutatea luptei pentru existență, care este din cele mai crâncene pentru un liberat...

În mai toate legiurile moderne, găsim în această materie, dispozițiuni care ne-arată că liberatului trebuie să i se dea ajutor la eșirea lui din închisoare, trebuie să i se întinză o mână binevoitoare, care să-l primească a munci, spre a nu se întoarce pe calea răului și a se face un oaspe permanent al închisorilor.

Ei bine, aceste dispozițiuni s'au aplicat în mai toate statele, iar la noi deși legea din 1874, prevede expres anume Societăți de Patronaj, care să lucreze în ajutorarea liberaților, tocmai în 909 Noembrie 10, cu foarte multă greutate și în urma stăruinței d-lui C. Rădulescu, fostul sub-director general al Inchișorilor, s'a putut pune baza unei astfel de Societăți.

S'a recunoscut, în fine, ca *indiferența societății și adăpostul închisorilor*, singurele mijloace de care ne serveam în lupta uriașe a criminalității, erau și nedrepte și fără rezultat.

Căci, orice mijloace s'ar fi luat spre moralizarea deținuților și ori-cât ar fi prins acestea, și l'ar fi convins pe condamnat, la ce nu-l împinge ura Societății, care-l întreabă când se oferă a munci spre a duce o viață cinstită — de unde vine și ce a făcut până atunci?

Celebrul Serdaru, condamnat la munca silnică pe viață, fiind grațiat acum câți-va ani, și dorind a se conforma sfaturilor primite în închi-

soare, caută pretutindeni de lucru, să capete și el o firimitură de pâine și un adăpost în care să-și odihnească bătrânețele-i amărâte, dar a fost alungat și batjocorit de toți aceia la care a apelat, așa ca în cele din urmă doborât de osteneală și foame, a fost nevoit să se întoarcă la poarta pușcării din care i se dase drumul, și acolo să ceară adăpost și hrană.

Societatea de Patronaj, care avea cel mai mare rol în moralizarea liberaților, deși târziu de tot, a fost binevenită și merită toate laudele cei ce au luptat pentru înființarea și cei ce s'au asociat în susținerea ei.

Această societate luptă astăzi în următoarele principale direcțiuni :

a) *A infiltra în sufletul copiilor abandonati moralmente noțiunea binelui, a cinstei și a iubirii de muncă.*

b) *A readuce la obiceiurile unei vieți morale pe cei căzuți în rigoarea legilor penale și pentru care nu se poate considera ca pierdută ori-ce speranță de îndreptare ; și*

c) *A reclasa pe cei ce și-au executat pedeapsa.*

Arătând aceasta, relativ la primul punct, voi spune că Societatea Generală de Patronaj, are sub ocrotirea sa 40 - 50 de copii, pe care să-i îndrumeze în vederea scopului ce urmărește.

Sigur că acești copii nu vor mai apuca calea răului.

Dar ce poate face această Societate pentru acele mii de copii, care furnică astăzi prin toate orașele, dorm pe sub poduri, vând ziare și se dedă la tot soiul de speculațiuni din cea mai frageță vârstă ?

Enrico Ferri, ne arată prin, «*I nuovi orizzonti del diritto*» că cel puțin o cincime din acestia devin criminali.

Soc. de Patronaj face tot ce poate pentru desmoșteniții ce-i are în vedere, dar mijloacele ei insuficiente, nu-i permite a face cât trebuie și de aceea Statul e dator a o încuraja cât mai mult, spre a-i da puțința a înființa școli de corecțiune pentru copii, în toate orașele, și caracterul primejdios al criminalității, care se manifesta la delicuenții nevârșnici, ar putea fi reformat.

Astă-zi toate aresturile preventive gem de acești nenorociți din care unii abia ating vârstă de 9 ani *). Crimele lor sunt însă crimele părinților care-i abandonează, ale mediului care-i vițiază, sau ale Societății, care asistă nepăsătoare la formarea lor. **).

De aceea Societatea de Patronaj e o necesitate socială, și când o vedem funcționând astă-zi pe baze solide, nu ne putem de cât bucura, înțelegând rolul lor în această direcțiune și nu dorim de cât puțința de a lucra cum și înțelege, ca, bine-făcătoarele ei roade să se întinză cât mai mult asupra acelor ce au avut nenorocul să fie abandonați moralmente și să aibă înclinări spre rău și perspective delictuoase.

Este dar o datorie să se dea tot ajutorul în această direcțiune, și că așa este, va fi destul cred, să arătăm sacrificiile ce fac alte state cu acești micuți desmoșteniți.

*) Darea de seamă a Soc. de Patronajiu 908-910.

***) Vezi „Penitenciarele Noastre”.—Prețul 1 Ieu.

Belgia, internează în *Casele de Binefacere*, care sunt ale Statului, și cu care cheltuește sume considerabile, pe toți copiii delicuenți, refăcându-le moralul și îndrumându-i spre bine.

În *Anglia*, *Franta* și *Germania*, *Casele de Preservare și Educațiune Corecțională* sunt foarte numeroase și îndeplinesc cu succes rolul de salvare a copilăriei abandonate și lor li se încredințează de parchete minorii delicuenți, iar ele luptă pentru refacerea lor sufletească.

În *Italia*, *Reformatoarele Morale* primesc spre îndreptare și moralizare nu numai pe copii abandonati, ci și pe acei achitați de justiție, și-i refac sufletește, iar statul cheltuește sume considerabile în acest scop, întreținând pe cele publice și subvenționând pe cele private. Ast-fel prin aceste reformatoare mii de copii se oțlesc moralmente și rezultatul cel mai vădit al acestor sacrificii, este scăderea criminalității.

*

Sârguința și zelul organizatorilor și comitetului Societății noastre de Patronaj, este o garanție că și la noi se va lupta cu folos, în contra criminalității și a mediului social, care o formează; însă, ori câtă bună voință, ori câtă dorință și entusiasm s'ar arăta, cât timp puțința materială va fi minimă și rezultatele vor fi tot ast-fel.

De aceea, ținându-se seamă de rolul ce această Societate este ținută a-l avea, mai ales față cu copiii abandonati, va trebui să-i oferim fără șovăire, tot sprijinul și să imităm celelalte state, care au înțeles: că e mai bine să cheltu-

iască câte-va sute de mii de lei anual pentru reformarea celor nenorociți, de cât să cheltuiască înzecit cu pedepsirea acelor pe care-i putea abate din calea răului.

Aceasta fiind cea mai principală direcțiune în care luptă Societatea de Patronaj și cea mai grea de îndeplinit din lipsa fondurilor necesare — ca concluziune a celor spuse mai sus, cerem de urgență un sprijin, dar un sprijin serios, cu care să se poată face ceva și conchidem la o considerabilă împuținare a criminalității.

În ce privește secțiunea patronagiului în aresturi, rolul acestei Societăți e măginit, din cauza izolării și marelui număr de închisori, așa ca în această direcțiune cred că ar avea un rol mai eficace *Societățile Administrative*.

Dar, relativ la reclasarea liberaților, *Societatea de Patronaj* este cea mai în măsură a contribui la îndrumarea lor spre bine, dându-le putința de a-și câștiga existența prin muncă.

Am arătat, cum un liberat, după ce a încercat pretutindeni să capete prin muncă mijloace de existență, ne reușind, s'a întors la temniță și a cerut de acolo ajutor.

Intrebarea: Câți ca el, fac la fel? Pe câți nevoia unei haine, a unei bucăți de pâine și a unui adăpost, nu-i hotărăște să reînceapă iarăși, și poate cu mai multă răsbunare, cariera criminalității?

Societatea de patronaj, are cel mai mare rol, în ajutorarea liberaților și cu multă plăcere vom arăta, că n'a ezitat un moment de a procura — bine înțeles în marginea fondurilor sale — și haine și ajutor, până când a reușit a le da de

lucru și cel mai frumos rezultat este că aproape toți din cei ce au fost ajutați, sunt astăzi oameni muncitori și cum se cade.

A refuza liberatului pocăit dreptul la muncă însemnează a-l împinge spre vechea lui carieră.

De aceia Societatea este datoare să intervie, și intervenția aceasta o face astăzi Societatea Patronaj, care a plasat aproape 100 de liberați în diferite fabrici și mai mult chiar în diferite posturi, unde li s'a cerut și garanții bănești pe care Societatea le-a satisfăcut. Foarte frumos și mărinimos a fost gestul Societății cu doi nenorociți condamnați pentru fals și furt, oameni cu oare-care cultură, unul absolvent de liceu și altul student, pe care i-a înscris în școala de sondori și i-a ajutat în tot timpul studiilor, făcându-i astăzi oameni de bine și folositori Societății și dându-le posibilitatea a duce o viață cinstită și fericită.

Protectorii și binefăcătorii nenorociților, de care în cea mai mare parte mediul social e vinovat că ajung prin ocne, merită nu numai lauda tuturilor celor ce sunt pătrunși de importanța rolului lor, dar recunoștința întregii societăți și mai ales a acelor readuși pe calea binelui.

Dar mai merită pe lângă laudă și recunoștință ajutorul întregii societăți spre a-și putea întinde binefacerile muncii lor, față de toți aceia, care cer *dreptul de muncă*, promițând a duce în viitor o viață cinstită.

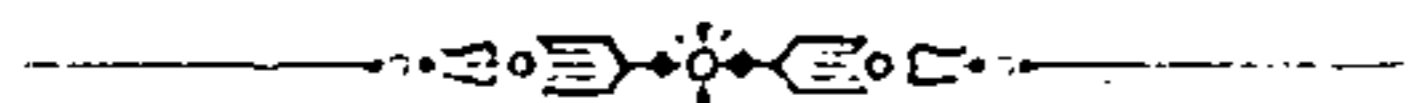
Și când mijloacele vor permite și se va întinde o mână binevoitoare, tuturilor celor ce părăsesc anual închisorile, sigur că și rezultatele vor fi mai frumoase, mai reale !..

Societatea de Patronaj a ajutat jumătate din cei liberați, cărora le-a dat tot sprijinul și îi-a îndrumat spre o viață cinstită. Dar atât a putut face, mijloacele ei materiale nu i-a dat posibilitatea să se ocupe și de ceil'alți nenorociți, care n'au avut norocul a fi ajutați de ea, iar mizeria și prejudiciile sociale, va trimite din nou în ocnă, cel puțin jumătate din acești oropsiți.

De aceia, și din acest punct de vedere, Statul, toate autoritățile lui, precum și Societatea, care este foarte darnică, când e vorba de a ajuta pe nenorociții altor țări, trebuie să intervie și să ofere tot concursul pentru aceasta operă salutară a moralizării delicuenților și va avea ca răsplată recunoștință și a lor și a întregii Societăți.

*

Am ținut să termin această lucrare asupra penitenciarelor noastre, ocupându-mă de chestiunea moralizării deținuților, spre a arăta, cât interes se pune în alte părți pentru nenorociții care populează închisorile, câtă indiferență a domnit la noi până când s'a înființat Societatea de Patronaj, singura care lucrează întru cât va la moralizarea liberaților, și pe ce baze ar trebui să se pună Direcțiunea Generală a Inchisorilor, dacă crede că a venit timpul să se schimbe felul de viață al deținuților și să se înceapă a lucra pentru îndreptarea celor căzuți în rigoarea legilor penale.

IN CURÂND
VA APĂREA :

„Revista Penitenciară“

care va publica orice articole de știință penitenciară și se va ocupa de toate chestiunile menite a aduce o îmbunătățire Serviciului Penitenciar, spre a-l putea pune pe picior de egalitate cu serviciile similare străine.

Direcțiunea revistei dorește a avea de colaboratori pe toți cei ce se ocupă cu această știință, publicând bucuros orice articole în cadrul vederilor noastre.

Revista va apărea lunar.—Articole se primesc de acum.

Secretar de Redacție: **I. Constantinescu-Mion**

— 68 Calca Griviței 68 —

ABONAMENTUL 10 LEI ANUAL